

TRAVEL JOURNAL

**PARTIJA
ŽIVOTA**

PARTIJA ŽIVOTA

Je li nekad život sjeban ili čudno-normalan? Kada se događaju čudno-normalne stvari? Kada si čudno-sjeban ili čudno-normalan? Jesu li ti pojmovi spojivi? Teško, ali jesu. Uz bezuvjetni trud nekada i tako budeš nagrađen, nagradom koju ne želiš.

Naporno radim, sam. U radionici, tiškari. Kad sam radiš, moraš sve, baš sve napraviti. Nemaš nikog da ti zamjeni korak, oslobodi ruke da bi se oslobodio manje potrebnih radnji, kako bi strojevi bili u pogonu cijelo radno vrijeme, hvatam se metle, pakiranja paketa, pospremanja, skladištenja papira koji ti je ostao

kao višak od tiskane naklade, snimanja ploča na CTP- u, pa malo za komp, izrezati papir na nožu i pripremiti ga za otisnuti nakladu, saviti, falcati na falcerici, onda istu zašlajfati s papirom trakom i staviti u kutije, koje naknadno moram zamotati u foliju, sve kutije, jer se šalju dostavnim službama. A primarni posao mi je bio tiskanje i priprema drugih strojeva da odrade posao na kojem je netko prije zauzimao mjesto kod izlaganja, skupljao na kupove, šlajfao i pakiramo robu, kao na liniji za uvez brošura, gdje se otisnuti arci stavljaju redosljedom kako se trebaju sabirati, pa klamani, savijeni i obrezani na izlaganju stroja kada brošura izađe gotova. Teba ih ručno zašlajfati u određeni broj, prateći numerator na stroju. Slijedi redosljed koji je

isti kao i za drugu robu.....kutije i folija. Kada nas je bila puna radiona u našoj zgradi koja je sjebana u potresu svi su strojevi radili, bilo nas je, cijela obitelj, u nekim trenucima sedam, osam. Milina mi je bilo dignuti glavu i pogledati kako se sve vrti, kako svaki stroj pjeva svoju ritmičku pjesmu, osim noža za papir, na kojem je tata pripremao papir za tisak ili rezao otisnute arke, na potrebni format. Mijenjao punu kantu papira za praznu, koja stoji kraj noža, puneći je obrezanim viškom.

E moj Miro sad sve to moraš sam. I otići razvesti gotovu robu po Zagreb i uzeti novi materijal za tiskaru. Jebem ga i potres, sve mi je razjebao. Ljudi kažu, bio je prije pet godina, treba ga zaboraviti. Ne mogu, jer mi je svakim danom sve teže

i jedva plivam među svim tim strojevi-
ma, a kada radim na jednom, drugi stoje.
Sjebano, jako sjebano. Od ove godine ću
i morati organizirati prikup robe koja ide
na dostavu uz sve gore navedeno. Raspa-
dam se. Tu su još razni kvarovi, što je ne-
izbježna stvar kod svakih strojeva i leža-
nja ispod njih, - pitam se otkud mi upala
mjehura koja me jebe već godinu dana
- pokušavajući otkloniti kvar kako znam,
jer roba mora biti isporučena, vezana uz
nekakav događaj, određeni datum, ne
možeš kasniti, jer je u suprotnom nepo-
trebna. Kolike probdjevene noći su iza
mene ili dizanje u četiri ujutro da bi sti-
gao otisnuti i isporučiti naručeno. Sada
kada moram sve sam u sebi osjećam tu
neželjenu nemoć, ne uvijek, ponekad.
Uz sva sranja, gdje ostajem bez svega u

životu, me satire ta zlokobna depresija s kojom se ni snagom lava ne možeš samo tako boriti.

Zašto sve to pišem? Zato jer nemam što raditi. Tri i trideset je ujutro. Budan, naspavan. Kako je to moguće kraj svega što sam napisao? Je, lako je moguće. Dolaskom doma pružim se na garnituru, da sjednem, legnem, jer u radioni nema sjedenja. Na nogama si cijeli dan. I mobilitel kada zazvoni, zvoni i dalje jer su mi ruke zauzete poslom, pranjem boje, stavljanjem papira u stroj, pripremom stroja za sljedeći posao. Liježem i dok mi moja Boki grije prvi obrok u danu, već zaspim. Budi me da pojedem. Mahnito gasim glad i molim je da mi da samo pet minuta, a ona mene moli da izdržim. Ne mogu. Opet legnem. Zna ona što će se

dogoditi kao i ja. Čim sam legao zaspim. Budi me za sat, dva. Ne ide. Mislím da je jutro, da kasnim klince odvesti u školu. Nije jutro. Rušim se nazad i spavam, jer ne ide. Nemam više dvadeset i pet godina, nego duplo više..... Oko jedanaest me budi da idem leći u krevet, odlazim i uredno se budim oko jedan ujutro, već naspavan. Vrtim se do tri kada ustajem. Spavao sam sedam, osam sati. Ne mogu više. Budim se, u mraku oblačim što napišam u ormaru, tiho da ne probudim Boki, spuštam se dolje, kuham kavu i palim glazbu, opet tiho. Zvučnike za komponente sam birao na jedinstven način. Imao sam odlične B&W zvučnike, ali postojalo je problem. Te zvučnike moraš slušati glasno, glasno za tri ujutro. Stoga sam, kroz raznorazne razgovore i proči-

tane recenzije kupio Triangle, francuske zvučnike u Njemačkoj, limitiranu verziju, jedva sam ih našao, jer ih ima samo tisuću parova proizvedeno, a imaju ono što meni treba. Da ih mogu tiho i kristalno jasno slušati u to gluho doba noći, da mi razbije tu monotoniju koja zna biti depresivna, jer znaš da sa svitanjem počinje još jedan takav dan. Naporan dan s brzim krajem. Prvo me godinama depresija budi, a sada me posao vodi u ta mračna jutra. Ali ima i tu nešto lijepo. Dočekati zoru na balkonu s pogledom na netaknutu prirodu, dokle ti taj isti pogled seže. Jutarnji pjev, buđenje ptica i životinja skrivenih od mojih očiju, nekada i pokoja srna ili više njih graciozno prošetaju poljem, izavši iz obližnjeg šumarka. Divno za čuti, vidjeti...

Opet radim grešku koju sam sam sebi obećao da neću, da ću slobodno vrijeme provoditi više s djecom. S Maksom je to vrijeme izgubljeno, tinejdžer je. Nisam mu ja toliko zanimljiv, što je normalno. Ostaje mi još Jakša, jedanaestogodišnjak koji voli pažnju, koji te zagrlji i Izljubi, bez povoda. Žalit ću za time. Već žalim. A mi vi recite kako da tu grešku barem s Jakšom ispravim? Jedino zatvoriti tiskaru, jer ne možete kontrolirati priliv posla koji je u neku ruku specifičan. Ne prestaješ tiskati jer ti je kraj radnog vremena, a imaš još osam tisuća araka za otnuti, nego završiš s time, a nakon toga ideš kući. Završiti trebaš da bi se naklada osušila i mogla dalje u proces dorade, gdje je ista stvar, započinješ jedan posao, ne prekidaš ga radi drugog, jer to znači

da moraš cijeli set-up stroja ponovo napraviti, odraditi drugi posao i opet istim koracima vratiti se na stari. To iziskuje dodatno vrijeme, a vremena je malo. Tisak možeš zaustaviti i ne otisnuti tih osam tisuća za nekih 45 minuta, ako ne forsiraš stroj, a idući dan za taj isti posao ti treba barem dva sata, dok pripremiš stroj uz otisnutih najmanje 150 araka makulature (škarta koji ide u smeće) i najvjerojatnije čekati sljedeći dan da se naklada osuši. Bacaš novac i trošiš dragocjeno vrijeme. Sve je jasno kao dan. Tako i još puno detaljnije objasnim stranci koja me traži 50 nečega, bilo čega i nije joj jasno da to ne želim raditi, jer je proces isti, tiskaš 1000 ili 100000 araka. Početni troškovi su isti. Snimanje ploča, makulature koja bi bila višestruko veća

nego njegova tražena naklada i kada još ima dodatne dorade, kako da to naplatim. Mogu i jesam. Jedanput. Rezultat tog posla je bio jedno od gorih stvari. Ja najskuplji u Hrvatskoj. S takvim poslovima sam sebi radiš medvjedu uslugu. Ne radim ih. Jedanput mi jedan pametnjaković došao s takvim zahtjevom, male naklade - radi koje je i izmišljen digitalni tisak - i s čuđenjem meni odgovara “Ne kužim, pa ljudi putuju po svemiru, a vi mi ne možete to tiskati”, ja rekoh “Gospodine, ove godine preskočite na godišnji na Jadranskoj obali, nego zamolite Elona Muska da vas proveze tim svemirom.” Zašutio je shvativši što mu želim reći i malo glupavo, kako se osjećao - to se dalo naslutiti na njegovu licu - napustio radionu s kiselim smiješkom.

Ne žalim se na posao koji radim. Volim ga. Ja sam ga želio, nitko me nije tjerao, upravo suprotno, odgovarali su me, nisam se dao, izabrao sam biti obrtnik, koji ne zna koji je dan u tjednu, jer dane u tjednu brojim kada što treba biti gotovo, za dan, dva, tri... O datumima da i ne govorim, nekad se zapitam i koji je mjesec.

Kada čujem ili vodim razgovore kako pojedinci imaju “gužvu” na poslu. Posao ili radiš ili ne radiš. Ja nemam radno vrijeme. Radim kako posao zahtjeva. Kada ne radim istu minutu odlazim iz radione. Nema gužve. Gužva može biti u vlaku ili autobusu. Kao što rekoh, posao radiš ili... Uzmimo primjer tete u pošti koja radi na šalteru. Kaže, “Danas je bila stravična gužva.” Nije li toj teti posao da

sjedi na svom radnom mjestu i rješava stranku po stranku. Svejedno joj je je li u redu čeka pet ili pedeset ljudi. Ona svojim tempom radi od osam do četiri popodne, niti minutu duže. Ja iz toga jedino mogu zaključiti, da kada ta teta kaže da je gužva, ona u zbilji radi ono za što je plaćena. Kada radi, a nije gužva, ona po pravilima javnog sektora radi, a to je “ništa.” Sjedi i čeka četiri popodne. Ne žalim se ja. Moj posao volim. Sada mi je jako naporan. Stariji sam, s manje koncentracije, čak niti manje, nego kraće traje. Teže, puno je teže.

Ovog se upravo sjetih i moram napisati. Dođem - ne sjećam se više - u zgradu Grada ili Županije, da bi predao jedan zahtjev. Pokucam i uđem u kancelariju gdje bi trebale raditi tri gospođe i baš te

treće nema, dok druga čita Večernji, a prva kopa po papirima, radi. Ja upitam drugu “Gospođo, je li vi možete preuzeti zahtjev?” Odgovara, “Nije to moj posao. Morat ćete pričekati dok se “dotična”, treća gospođa ne vrati.” Jebeni zahtjev je trebala staviti na stol treće zaposlenice, ali to nije njezin posao, zauzeta čitajući novine. Izlijećem ljut kao ris iz kancelarije, ne shvaćajući to što se dogodilo. Tu lijenost, bijeg od bilo kakve odgovornosti. Napravila to ona ili ne, plaća joj je ista. Što izabire većina ljudi? Ne treba ni odgovarati. Meni sjebaše radni dan, čekajući, a njima plaća ide.

Ovaj tekst s tetama se ne odnosi na realni sektor, tako da zaposlenici u javnom sektoru malo razmisle o svom odnosu prema poslu, ne krivim ih puno, jer bi i

ja vjerojatno tako reagirao. Naravno da ne mislim na sve ljude zaposlene u javnom sektoru, a na veliku većinu, da. Krivim cijeli sustav upravljanja državom, a dokazano je da niti jedna frakcije nije za to sposobna. Uvesti reda. Ili sam možda u krivu. Vjerojatno po svemu sudeći mi iz realnog sektora bi uz sve, još trebali biti preplaćeni na Narodne novine i čitati zakone, jer te informacije ne možemo dobiti od osobe iz javnog sektora, kojoj je posao da ju zna, a nema pojma. A zašto? Da skratim, znam, ali praviti ću se da ne znam.... Dugačak bi tekst to bio.

Evo još samo jednog primjera debilizma javnog sektora. Kada sam išao registrirati dodatne djelatnosti u obrtu, čujte ovo; jedna zaposlenica pita drugu “Kako se zove deseti mjesec u godini?” Žalosno

kako nekad tako tupavi ljudi donose odluke o mojoj, našim egzistencijama.

Od svega se da naslutiti da smo mi robovi ove države koju financiramo svojim radom, nego još uz to i kreteni što poslujemo na pošten način. To ne znači da je u realnom sektoru sve pošteno, upravno suprotno. Toliko podobnih da dobiju posao od države kada se naguze i daju butu novca, da tome ne možeš niti na bilo koji način konkurirati. Ali nema veze. Nadam se da će jednog dana moja satisfakcija biti zadovoljena. Ako ne za moje vrijeme, barem za vrijeme moje djece. Ja ću dok ide.

Tijelo iznutra vrišti da ne može. Šalje signale kroz sjebanu kralježnicu, zbog koje sam došao do vrha bolničkih pretraga na Rebru, nagovoren. Zaključak

svih liječnika je bio isti i kroz smiješak - jer su me svi pitali s čim se bavim - koji im uzvraćam, znajući da moram nastaviti dalje raditi, govore da pod obavezno ne smijem dizati teško. Naklada dok nije gotova, u najjednostavnijoj verziji mi prođe pet puta kroz ruke. Nekada su to tone. Kada me Boki ujutro budi, pruža mi ruke da se lakše dignem iz kreveta uz manje bolove kralježnice, tih prvih desetak minuta nakon prospavane noći. Nađe se i koja takva noć ;-). Koljena od cjelodnevnih stajanja isto vrište od bolova. Ona popuštaju kada se to stajanje svede na normalnu satnicu. Što dalje... Izdržati dok mogu, a ne mogu još puno kako mi i moji bližnji kažu. Polako se i sam mirnim s time. To je jako velika stvar za mene, ta odluka. Volio bih živjet

život. Ne treba mi puno. Nadam se da će se i oko zgrade, razjebane u potresu, kroz koju godinu stvari posložiti, da krenem s novim početkom, mirnijim, manje stresnim, kojem ne nedostaje zadovoljstvo učinjenim... Nadam se....

I bit će. Vjerujte. Makar i sa suzama u očima, opraštajući se od stvorenoga....